

STORDAL KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING
18.02.2013

Kopi til: Ordføreren
Revisor
Rådmannen

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I STORDAL KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

måndag, 25.02.2013 kl. 15.00
på rådhuset

SAKLISTE:

- Sak 01/13 - Godkjenning av møtebok frå møte 14.09.2012
- Sak 02/13 - Plan for selskapskontroll – Stordal kommune
- Sak 03/13 - Plan for forvaltningsrevisjon – Stordal kommune
- Sak 04/13 - Om oppfølging av politiske vedtak
- Sak 05/13 - Om reglement – jf. tidlegare vedtak
- Sak 06/13 - Orientering om regelendringar
Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til dagleg leiar eller e-post kontrollutval@kontrollutval.no

Ingrid Løset
leiar
(sign.)

**KONTROLLUTVALET I
STORDAL KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato: 14. september 2012, kl. 15.00.

Møtet måtte flyttast frå 13. september kl. 16.00 som var det planlagte møtetidspunktet.

Møtestad: Stordal Rådhus

Møtet vart leia av: Ingrid Løset

Elles til stades: Jonas Falch, Roger Lillebø

= **3 voterande**

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte dagleg leiar Harald Rogne. Frå kommunerevisjonen møtte dagleg leiar Kjetil Bjørnsen.

Frå Stordal kommune møtte rådmann Lars Joranger.

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste

Sakene vart behandla i denne rekkefølga:

SAK 12/12

GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 19. JUNI 2012

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte i kontrollutvalet 19. juni 2012 blir godkjent.

SAK 19/12

BUDSJETT 2013 – STORDAL KONTROLLUTVAL

Saksutgreiing datert 05.09.2012 frå kontrollutvalsekretariatet.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Budsjettet for kontrollutvalet sin opplærings- og reiseaktivitet blir sett til 25.000 kroner.

Sakene 13/12 til og med 17/12 var utsette saker frå møte 31. mai 2012 der rådmannen ikkje kunne møte. I kontrollutvalet sitt møte 19. juni 2012 delte rådmannen ut dokument relatert til desse sakene.

SAK 13/12

OPPFØLGING AV POLITISK VEDTAK

Det låg føre ei udatert skriftleg orientering frå rådmannen.

Rådmannen opplyste vidare at vedtak om ein reguleringsplan ikkje var følgd opp. Det same gjaldt vedtak om utarbeiding av eigarskapsmeldingar og utgreiing relatert til overtaking av eit vassverk. Forøvrig opplyste rådmannen at restansen vedkomande oppfølging av politiske saker var lav.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

1. Kontrollutvalet ber om ein statusrapport for restansar på oppfølging av politiske vedtak.
2. Kontrollutvalet tek forøvrig saka til orientering.

SAK 14/12

RUTINAR FOR VARSLING VED ENDRING AV KOMMUNALE TENESTER

Det låg føre ei udatert skriftleg orientering frå rådmannen.

Rådmannen presiserte at det i slike høve ligg føre enkeltvedtak for ein kortare eller lengre periode og at det blir gitt orientering om klageadgang i slike saker. Han opplyste vidare at mottekne klager hitill har blitt løyst av kommunen og aldri blitt oversendt til høgare klageinstans. Han opplyste også at det er få klager i kommunen.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 15/12

GJENNOMGANG/BRUK AV REGLEMENT

Følgjande reglement var oversendt til kontrollutvalet.

- Reglar for fullført sakshandsaming i Stordal kommune
- Reglement for sakshandsaming i Stordal kommune

Reglementa ovanfor er av eldre dato. Endringar i t.d. kommunelova og ny offentleglov er dermed ikkje innarbeidd i reglementa.

Det vart stilt spørsmål om det nye permisjonsreglementet var ferdig. Rådmannen opplyste at det var behandla i AMU 1. juni 2011, men at det pr. dato ikkje er ferdig behandla. Det vart stilt spørsmål om utkastet til nytt permisjonsreglement hadde blitt praktisert før endeleg godkjenning. Til det opplyste rådmannen at det er det eksisterande/vedtekne permisjonsreglement som er gjeldande.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet oppmodar rådmannen om å få ajourført og ferdigstilt reglar for fullført saksbehandling, reglement for saksbehandling og permisjonsreglementet.

SAK 16/12

ORIENTERING OM SAMHANDLINGSREFORMEN – KOMMUNEN SIN GJENNOMFØRING

Det låg føre ei udatert skriftleg orientering frå rådmannen. Det vart også gitt ei utfyllande orientering frå rådmannen.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

1. Kontrollutvalet tek saka til orientering.
2. Kontrollutvalet vil kome tilbake til dette temaet seinare.

SAK 17/12

ORIENTERING OM STATUS FOR ØKONOMISJEFSTILLINGA I STORDAL KOMMUNE

Det låg føre ei skriftleg orientering frå rådmannen datert 31.05.2012.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 18/12

**ORIENTERING OM PLANLAGT OPPMØTE FRÅ KONTROLLUTVAL,
KONTROLLUTVASEKRETARIAT OG KOMMUNEREVISJON I KOMMUNESTYREMØTE**

Møte blir onsdag 26. september kl. 17.00. Det er avsett 45 minutt til orienteringa.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering

Ingrid Løset
leiar
(sign.)

Jonas Falch
nestleiar
(sign.)

Roger Lillebø
medlem
(sign.)

SUNNMØRE KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stordal kommune

Dato: 18.02.2013

SAK 02/13 PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL I STORDAL KOMMUNE

Som vedlegg følger

- Oversikt over selskap der kommunen har eigarinteresser i flg. kommunerekneskapen
- Plan for selskapskontroll i Stordal kommune

OM SELSKAPSKONTROLL

Det første underomgrepet innan selskapskontroll er "eigarskapskontroll". Det er definert i kontrollutvalsforskrifta § 14 første ledd andre leddsetning: "... *kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).*" Denne kontrollforma er ikkje djuptgåande og gjeld egentleg ikkje selskapet, men derimot utøvinga av eigarstyringa. Denne oppgåva kan gjerast av kontrollutvalsekretariatet eller revisjonen.

Det andre underomgrepet er "forvaltningsrevisjon av selskap". Det er omtalt i kontrollutvalsforskrifta § 14 andre ledd. Dette er ein djuptgåande kontroll av selskapet og ettersom denne er definert som revisjon, kan den berre utførast av revisjonen. Forskrifta viser her til definisjonen av forvaltningsrevisjon i revisjonsforskrifta § 7.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan seiast å markere to ytterpunkt i selskapskontrollen, på den eine sida kontroll av utøvinga av eigarstyringa, på den andre kontroll av måloppnåing, ressursbruk og liknande i selskapet. Mellom desse ytterpunktta kan det ligge kontrollar av selskap som kombinerer element frå dei to kontrollformene.

1.1 KONTROLL SOM SELSKAPSORGANA SJØLVE ER ANSVARLEGE FOR

Rekneskapane til aksjeselskap og interkommunale selskap blir reviderte av selskapa sin revisor. Her ligg det ein vesentleg kontroll. Revisjonsmeldinga er retta til generalforsamlinga, der representantane for eigarane sit. Andre element i kontrollen internt i selskapet vil vere internkontrollen til dagleg leiar, kontrollen til styret og ein eventuell internrevisjon.

1.2 KVA ER SELSKAPSKONTROLL

I tillegg til den kontrollen som selskapa sjølve driv, er kommunane pålagt å drive kontroll overfor selskapa sine. Selskapskontroll går ut på å vurdere i kva grad kommunen si eigarstyring og verksemda i selskapa er i tråd med vedtektene til selskapet og med vedtaka og føresetnadene til kommunestyret.

Selskapskontroll er ei obligatorisk oppgåve for kontrollutvalet, jf. kommunelova § 77 nr. 5: "*Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*" Ein reiskap i selskapskontrollen er det vide innsynet som kommunelova § 80 gir for kontrollutvalet og revisor i kommunalt eigde selskap.

Selskapskontrollen er ei lovfesta kontrollform som samspekar med eigarstyringa elles. Kontrollutvalet har gjennom selskapskontrollen ei sentral rolle overfor kommunen sine aktivitetar som eigar. Utanom selskapskontrollen er eigarrolla i liten grad regulert i lov eller forskrift. Det er derfor opp til kommunane og kommunesektoren sjølv å finne fram til gode måtar å handtere eigarskapen på.

Hovudomgrepet er selskapskontroll, og det dreier seg altså om kontroll med forvaltninga av dei interessene kommunen har i selskap. Definisjonen er den same som i staten, jf. lov om Riksrevisjonen § 9 andre ledd. Selskapskontroll kan romme ulike kontrollar.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon er i utgangspunktet kontrollformer som kan nyttast overfor alle selskap kommunen er medeigar i. Innsynsretten etter kommunelova § 80 er avgrensa til interkommunale selskap og aksjeselskap som er fullt ut eigd av kommunar og fylkeskommunar. I den grad innsyn er naudsynt for å gjennomføre eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon, til dømes om ein treng informasjon som ikkje er tilgjengeleg i offentlege kjelder, vil ein måtte avgrense kontrollen til selskap som fullt ut er eigd ut av kommunar og fylkeskommunar. Kommunelova § 80 gir kommunane innsyn i selskap, men heimlar ikkje i seg sjølv kontroll.

Kontrollutvala har vide fullmakter til å kontrollere selskap som kommunen eig. Reglane om selskapskontroll kom i 2004, og dette er dermed framleis ei ung kontrollform. Selskapskontrollen er obligatorisk ved at kontrollutvalet skal sjå til at slik kontroll blir gjennomført og lage ein plan. Det er likevel valfritt om selskapskontrollen skal omfatte forvaltningsrevisjon.

1.3 ORGANISERING SOM RISIKOFAKTOR

KS har henta inn *Kommunal selskapsstatistikk* i 2009 (Telemarkforskning), som viser at kommunane og fylkeskommunane eig 2600 selskap. Om lag 75 prosent av dei er aksjeselskap. Selskapa har ei omsetning på om lag 100 milliardar kroner. Verdiane dei forvaltar er vanskelegare å anslå, men *Kommunal selskapsstatistikk* ser for seg om lag 300 milliardar kroner. Selskapa har over 50 000 tilsette.

Kontrolldimensjonen bør bli vurdert når kommunen organiserer verksemda si. Generelt bør kommunestyra vere merksame på fordelane og ulempene med dei ulike organisasjonsformene kommunane kan velje blant. Dersom kommunen vurderer å stifte eit kommunalt føretak, bør

kommunestyret vere merksam på at verksemda i føretaket etter gjeldande reglar ikkje er omfatta av internkontrollansvaret til administrasjonssjefen sjølv om føretaket er ein del av kommunen. Dersom kommunen vurderer å lage ei stifting, bør kommunestyret vere merksam på at kommunen ikkje eig stiftinga og kan ikkje kan endre føremålet med stiftinga og har ikkje innsynsrett i stiftinga etter kommunelova § 80.

Samansettinga av styret er viktig i kontrollsamanheng. Endringane i habilitetsreglane frå november 2011 er meint å skape auka rolleklarleik. Endringane går ut på at leiarar og styremedlem i kommunalt eigde selskap blir inhabile når selskapet er part i ei sak som blir behandla i kommunen, sjå nærare om dette i Ot.prp. nr. 50 (2008-2009).

1.4 EIGARSKAPEN MÅ HA EIT FØREMÅL

Det er ein føresetnad for god kontroll med kommunalt eigde selskap at kommunestyret veit kvifor kommunen eig selskapet. Her er mange kommunar på god veg, mellom anna gjennom tilrådingane frå KS Eigarforum. Av Ot. Prop. Nr. 70 (2002-2003) går mellom anna følgjande fram:

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Dersom kommunen vel å etablere eit føretak eller eit selskap, må det definerast eit føremål med eigarskapen – både for at selskapa skal kunne skape resultat for innbyggjarane, for at kommunestyra kan drive god eigarstyring, og for at kontrollutvalet skal kunne drive tenleg og naudsynt kontroll. For å halde tritt med utviklinga i selskapa og omgivnadene deira bør kommunestyret behandle eigarskapsmeldingar og strategiar for alle selskap og føretak minst ein gong i kvar periode.

1.5 BRUKEN OG NYTTEN AV SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll kan vere retta mot eigarstyringa til kommunen og mot selskapet. Dersom fleire kommunar går saman om å kontrollere eit selskap dei eig saman, kan dette både teljast som ein selskapskontroll og som ei tinging frå kvart kontrollutval. Disse forholda gjer at ein må vite kva ein spør om når ein kartlegg bruken av selskapskontroll.

1.6 SAMORDNING AV KONTROLLEN I SELSKAP MED FLEIRE KOMMUNAR SOM EIGARAR

I kommunesektoren er det vanleg med interkommunalt samarbeid gjennom selskap som kommunane eig saman. Interkommunale selskap er ei selskapsform som er utforma særskilt for slik verksemd som kommunane samarbeider om, men aksjeselskap som er eigd av fleire kommunar, er også vanleg.

Reglane for selskapskontroll gir kvar eigarkommune store muligheiter til å føre kontroll, men har ikkje føreseger om samordning av felles kontrollaktivitetar. I og med at selskapskontroll er krevjande, også økonomisk, kan fråver av samordning bli fråver

av kontroll. Dette gjeld særleg for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon, som krev fleire timar enn annan selskapskontroll. Fråver av samordning av kontroll av selskapet kan òg innebere sløsing med ressursar dersom dei same tilhøva nyleg er kontrollerte i ein annan selskapskontroll. Det bør vere ein dialog om korleis ein skal drive selskapskontrollen med selskap der fleire kommunar er eigarar. Dette bør vere eit tema allereie når slike selskap blir stifta. Ei løysing er at vedtektene for selskapet seier kven av eigarkommunane som skal ha eit overorda ansvar for å samordne selskapskontrollen gjennom kontrollutvalet sitt. Ei anna løysing er å skrive inn samordning i ein selskapsavtale mellom dei deltakande kommunane. Dette vil sjølvsagt ikkje avgrense dei moglegheitene som dei andre eigarkommunane har til å drive selskapskontroll, men det kan gjere det tydeleg kven som har ansvaret for å ta initiativ til å setje i gang selskapskontroll. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i (verts)kommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Etersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret, oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegerte frå andre kommunar. Formelt ville derfor myndigheita til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får myndet si frå kommunestyret.

Kontrollutvala bør få den informasjonen om selskapa som dei treng for å planleggje selskapskontrollen. Sekretariata har eit ansvar her. Kommunestyret kan etter kommunelova § 80 andre ledd fastsetje føresegner om kva dokument selskapa skal sende til kontrollutvalet og revisor. Det er òg viktig at selskapa sjølve følgjer regelen i kommunelova § 80 tredje ledd:

”Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.”

1.7 SELSKAP MED BÅDE KOMMUNALE OG PRIVATE EIGARAR

Selskap der det også er private eigarar med, skapar større utfordringar i eit kontrollperspektiv fordi kommunen ikkje har same retten til innsyn som elles. Det vil vere opp til kommunane å syte for at kontrollfunksjonen blir sikra under etableringa av slike selskap.

Kommunane bør utforme gode eigarstrategiar før dei deltek i selskap der private er medeigarar. Kommunen bør vidare vurdere å krevje innsyn slik at kontrollutvalet kan gjennomføre selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet ut frå kommunen sine interesser.

1.8 KONTROLL MED VERTSKOMMUNESAMARBEID

Ansvarsområdet til kontrollutvalet vil i utgangspunktet ikkje bli endra når kommunen blir med i eit vertskommunesamarbeid. Kontrollutvalet har ansvar for å utøve det

løpande tilsynet med verksemda til kommunen på vegne av kommunestyret. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i vertskommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Etersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegert frå andre kommunar. Formelt vil derfor myndet til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får myndet sitt frå kommunestyret. Departementet legg likevel til grunn at dette ikkje vil innebere at myndet til kontrollutvalet i vertskommunen nødvendigvis må avgrensast tilsvarande. Kontrollutvalet skal i alle høve ikkje overprøve den politiske sida av vedtaka eller kor tenlege ulike vedtak er. Kontrollutvalet vil konsentrere seg om at lover, reglar og avtalar blir følgde. Dette ansvaret vil kontrollutvalet i vertskommunen kunne ha sjølv om kommunestyret i vertskommunen vil ha avgrensa mynde i saker som kjem frå andre kommunar. For å slå fast dette er det teke inn ei føresegn om dette i kommunelova § 28j.

Det kan vidare vere behov for at kontrollutvala i samarbeidskommunane får informasjon om vedtak i vertskommunen etter delegert myndigheit. I samarbeidsavtalen skal det takast inn føresegner om informasjon frå vertskommunen til kvar einskild samarbeidskommune. Kontrollutvalet i samarbeidskommunane vil ha rett til den same informasjonen som den kommunen sjølv får. Kontrollutvalet i samarbeidskommunen vil ha tilgang til all dokumentasjon og all informasjon som samarbeidskommunen får.

Det er ikkje gitt spesielle reglar om revisjon for vertskommunesamarbeid. Det å inngå vertskommunesamarbeid inneber ikkje behov for endringar i regelverket om rekneskap for kvar einskild kommune. Revisjon av rekneskapa i dei aktuelle kommunane kan gjennomførast etter dei vanlege reglane.

Når det gjeld forvaltningsrevisjon, kan det likevel vere tenleg at det blir etablert kontakt om samarbeid mellom deltakarkommunane dersom det skal gjennomførast forvaltningsrevisjon av sjølve vertskommunesamarbeidet.

1.9 OMFANGET AV INNSYNSRETTE

Kommunelova § 80 seier ikkje noko om selskapskontroll med samarbeid etter kommunelova § 27. Kommunen har uavkorta innsyn så lenge samarbeidet ikkje er eige rettssubjekt. Heimelen i kommunelova § 27 blir framleis nytta til ulike type verksemder som er sjølvstendige rettssubjekt. Kommunelova § 80 gir heller ikkje rett til innsyn i stiftingar som kommunen har teke initiativ til eller er knytt til på annan måte, til dømes gjennom rett til å velje styremedlemmer.

SELSKAPSKONTROLLEN I STORDAL KOMMUNE

I forrige valperiode vart det utført selskapskontroll i form av ein relativt vidtfemnande eigarskapskontroll der også Ørskog Energi AS var tema.

Vedlagte oversikt over selskap der kommunen har eigarinteresser (note 5 til rekneskapen for 2011). Oversikten er ikkje fullstendig. Selskapskontrollen må rettast inn mot selskap der kommunen er medeigar saman med andre kommunar ettersom kommunen ikkje har egne selskap:

Dei aktuelle selskapa er :

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS
2. Sunnmøre Regionråd IKS
3. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
4. Åknes/Tafjord Beredskap IKS
5. Ørskog Energi AS

For alle desse selskapa er det naturleg å avvente kva vedtak som blir gjort i dei respektive kontorkommunane. Ein vedteken selskapskontroll vil då omfatte alle eigarkommunane.

På bakgrunn av ovanstående blir saka lagt fram for kommunestyret med forslag om slik

innstilling:

Ein selskapskontroll inn mot dei selskapa der Stordal kommune er deleigar saman med andre kommunar, blir å koordinere med dei andre eigarane og særskilt kontorkommunen. Forutan eigarskapskontroll kan ein forvatningsrevisjon bli utført dersom det blir vurdert som føremålstenleg. Denne vurderinga blir i første omgang gjort av kontrollutvalet i kontorkommunen. Selskapa er:

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS
2. Sunnmøre Regionråd IKS
3. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
4. Åknes/Tafjord Beredskap IKS
5. Ørskog Energi AS

Harald Rogne
dagleg leiar

Note 5. Aksjer og andeler

Selskap	Verdi
Stordal Vasslag	8.700
Stordal Alpinsenter	26.000
ÅRIM	5.500
Sunnmørshallen	10.500
Storfjordsambandet	5.000
Muritunet AS	75.000
Radio Storfjord AS	8.500
Eigenkapital KLP	1.152.893
Ørskog Energi ASA	15.000.000
Stordal Næringsbygg AS	1.010.000
Åknes/Tafjord Beredskap IKS	192.500

*i tillegg har Stordal kommune andeler i Kontrollutvalssekriteriatet ,
Kommunerevisjonen og ÅRU

Note 6. Endringer i fond

Eigenkapital	2011	2010	2009
Herav:			
Disposisjonsfond	10.157.059	11.789.476	10.592.881
Bundne driftsfond	2.685.841	1.664.047	1.565.333
Ubundne investeringsfond	31.571.171	32.221.171	32.221.171
Bundne investeringsfond	15.604	15.604	15.604

Det er ikkje gjort omklassifiseringer av fondsavsetjingar for 2011.

Plan for selskapskontroll i Stordal kommune

Plan for selskapskontroll
i Stordal kommune

November 2012

Innhald

1.	Bakgrunn.....	1
2.	Innhaldet i selskapskontrollen	1
3.	Føremålet med selskapskontrollen	2
4.	Selskap omfatta av selskapskontrollen.....	2
4.1	Aksjeselskap heileigd av kommunar og fylkeskommune	2
4.1.1	Ørskog Energi AS.....	2
4.1.2	Andre kommunalt eigde selskap.....	3
4.2	Interkommunale selskap organisert etter lov om interkommunale selskap	3
4.2.1	Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (ÅRIM)	3
4.2.2	Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS.....	4
4.2.3	Sunnmøre Regionråd IKS.....	4
4.2.4	Åknes/Tafjord Beredskap IKS.....	5
4.3	Andre selskapsformer	5
5.	Gjennomføring og rapportering av kontrollen	6
5.1	Gjennomføring	6
5.2	Rapportering.....	6
5.3	Prioriteringar i denne planperioden.....	6
5.3.1	Generelt.....	6
5.3.2	Prioritering av selskapskontrollar.....	7

1. Bakgrunn

Kontrollutvalet skal føre tilsyn med forvaltninga av eigarinteressene i selskap tilhøyrande kommunen. Dette går fram av kommunelova § 77 nr 5. I §§ 13, 14 og 15 i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar er utføring, innhald og rapportering av selskapskontrollen nærare regulert.

Kommunelova § 80 omhandlar kva selskap kontrollutvalet og kommunen sin revisor har full innsynsrett i. Denne er avgrensa til:

- Interkommunale selskap (IKS)
- Aksjeselskap kommunen eig sjølv eller saman med andre kommunar
- Heileigde dotterselskap til slike selskap

Kontrollen kan omfatte:

- Selskapsetablering
- Eigarskap i høve til føremål og type
- Eigarskap i høve til kommunens vedtak og føresetnader (eigarskapsmeldingar)

Kommunen er ikkje pålagt å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskapa, men kan gjennomføre dette i tilfelle det er ønskeleg og relevant.

Som grunnlag for sitt tilsyn gjennom selskapskontrollen skal kontrollutvalet gjennomføre konkrete vurderingar av risiko og vesentlegheit knytt til kommunen sine selskapsinteresser.

2. Innhaldet i selskapskontrollen

Heimelen for selskapskontroll følgjer av kommunelova (koml.) § 77 nr 5, som fastset at kontrollutvalet skal *påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens (...) interesser i selskaper m.m.*, jf tilsvarande formulering i § 13 første ledd i forskrift om kontrollutvalg i kommunar og fylkeskommunar. Etter § 13 anna ledd skal *"minst en gang i valgperioden utarbeides plan for gjennomføring av selskapskontroll. Dette skal skje senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert."* Tredje ledd fastset at kommunestyret vedtek planen.

Selskapskontroll kan delast i to deler: eigarskapskontroll (obligatorisk) og forvaltningsrevisjon (friviljug). Eigarskapskontrollen kan utførast av kontrollutvalet sitt sekretariat, revisjonen til kommunen eller andre som kontrollutvalet sjølv måtte avgjere. Forvaltningsrevisjon skal utførast i samsvar med kap. 3 i forskrift om revisjon og i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, og den må utførast av ein kvalifisert og uavhengig revisor.

Selskapskontrollen omfattar både heileigde og deleigde selskap, herunder selskap med private eigarar. På grunn av at innsynsretten etter § 80 er avgrensa til heileigde, kommunale selskap, vil det likevel vere skilnader mot korleis selskapskontrollen kan utførast i heileigde kontra deleigde selskap.

Følgjande figur syner omfanget og innhaldet til selskapskontrollen:

Figur: Selskapskontroll – overordna skisse

3. Føremålet med selskapskontrollen

Selskapskontrollen er eit middel for å kontrollere at forvaltninga av kommunens eigarinteresser er i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, og i samsvar med aktuelle lover og reglar.

Eigarskapskontrollen avgrensar seg til ei vurdering av om eigarane har etablert tilfredsstillande rammer for styring, og at verksemda faktisk opererer i tråd med føremålet. Ei materiell vurdering av organiseringa til selskapet, drift og funksjon fell difor utanfor denne kontrollen.

Ved behov kan det og gjennomførast forvaltningsrevisjon av selskap. I eit selskap med statlege eller private eigarinteresser må likevel dette – dersom ikkje anna er avtalt mellom eigarane, skje med utgangspunkt i opne kjelder, fordi innsynsretten etter § 80 ikkje gjeld. Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader ut frå vedtaka til kommunestyret og deira føresetnader. Ein slik revisjon vil dermed ha fokus på sjølve aktiviteten og resultatata i selskapet.

4. Selskap omfatta av selskapskontrollen

Den innsynsretten som kontrollutvalet har etter § 80 i kommunelova omfattar to typar selskap. Den eine typen er interkommunale selskap etter lov om interkommunale selskap. Den andre typen er aksjeselskap, der kommunen åleine eller saman med andre kommunar eller fylkeskommunar eig alle aksjane, og i heileigde dotterselskap til slike selskap.

4.1 Aksjeselskap heileigd av kommunar og fylkeskommune

4.1.1 Ørskog Energi AS

Stordal kommune er medeigar i Ørskog Energi AS (20%), saman med Ørskog

kommune (31,30%), og Skodje kommune som hovudeigar (48,70%).

Det vart gjennomført selskapskontroll i Ørskog Energi AS i 2010. Saka vart handsama i Stordal kontrollutval i KU-sak 10/10.

Selskapskontrollen konkluderte med tilrådingar om tiltak som kontrollutvalet i Stordal slutta seg til. Mest sentralt var tilrådinga om at Stordal kommune utarbeider ei eigarskapsmelding som dekkjer dette selskapet, og i samarbeid med dei to andre eigarkommunane, utformar rutinar for å sikre god politisk styring med eigarinteressene. Det ligg til no ikkje føre ei slik eigarskapsmelding frå kommunen.

Vurdering:

Etter revisjonen og kontrollutvalsekretariatet si vurdering bør Stordal kommune avvente eigarskapskontrollen som skal gjennomførast av Ørskog kommune, som er den kommunen der selskapet er heimehøyrende. Alternativt kan det fattast vedtak som kan oversendast til Ørskog kommunestyre.

Det vert tilrådd at før ny eigarskapskontroll i Ørskog Energi AS i regi av Ørskog kommune vert gjennomført, må den førre selskapskontrollen sine tilrådingar om tiltak, og som kontrollutvalet i Stordal slutta seg til, følgjast opp. Dette gjeld særleg tilrådinga om at Stordal kommune utarbeider ei eigarskapsmelding som dekkjer dette selskapet, og i samarbeid med dei to andre eigarkommunane, utformar rutinar for å sikre god politisk styring med eigarinteressene.

4.1.2 Andre kommunalt eigde selskap

Stordal kommune eig ikkje aksjeselskap som er 100% eigd av kommunen, eller delar av selskap som er heileigd av kommunar og/eller fylkeskommunar.

4.2 Interkommunale selskap organisert etter lov om interkommunale selskap

4.2.1 Ålesundregionens Interkommunale Miljøselkap IKS (ÅRIM)

Selskapet vart stifta hausten 2008 av kommunane som utgjer Nordre Sunnmøre og Vestnes. Eigarkommunane har eigardelar etter folketal, og selskapet har kontoradresse i Ålesund. Stordal kommunes eigardel i selskapet er 1,05%.

Selskapet sitt føremål går fram av selskapsavtalen § 3, kor det står følgjande:

- 3.1 Å utføre kommunane sine lovpålagde oppgåver innan innsamling, gjenvinning og behandling av avfall og slam i samsvar med sentrale og lokale miljømål.*
- 3.2 Selskapet skal legge vekt på miljøvenleg drift i alle ledd i avfallsbehandlninga.*
- 3.3 Selskapet avgjer i kva grad drifta skal skje ved bruk av egne anlegg, utstyr og mannskap, eller ved avtalar med medlemskommunane, andre selskap, eller private næringsdrivande.*
- 3.4 Å gje eit tilbod om innsamling, gjenvinning og behandling av næringsavfall der selskapet finn dette miljømessig ønskjeleg og økonomisk forsvarleg.*

- 3.5 Selskapet skal vere eit rådgjevande organ og kompetansesenter for medlemskommunane. Selskapet skal i nært samarbeid med kommunane drive eit aktivt informasjonsarbeid for å auke innbyggjarane sin kunnskap om avfallsreduksjon og miljøvenleg avfallsbehandling.
- 3.6 Selskapet kan søkje samarbeid med andre kommunar, regionar og selskap der dette er naturleg, og selskapet kan vere eigar eller medeigar i andre selskap.
- 3.7 Å utføre eventuelle andre oppgåver som kommunane er samde om at selskapet skal utføre.

Den einstilte kommune i dette samarbeidet er bunden av reglane om sjølvkost. Det inneber at den pris som vert sett til hushalda skal gi inntekter som ikkje overstig dei utgiftene som kommunen har. Finansieringsmodellen som er valt er at det vert fastsett ein pris frå ÅRIM til kvar kommune, og så er det kvart kommunestyre som fastset renovasjonsavgifta til innbyggjarane.

Vurdering:

Det er aktuelt å vurdere ein eller fleire forvaltningsrevisjonar, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Sidan Ålesund kommune er den største eigaren i ÅRIM, er det naturleg at selskapskontrollen skjer på oppdrag frå Ålesund bystyret, og at Ålesund kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.

Bystyret og kontrollutvalet i Ålesund er informert om at det er signalisert behov for selskapskontroll retta mot dette selskapet frå dei andre kommunane, og at det frå kontrollutvalssekretariatet er lagt opp til at dei andre eigarkommunane avventar til resultat av Ålesund kommune si sakshandsaming av plan for selskapskontroll 2012-16.

4.2.2 Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS

Selskapet vart stifta i midten av 2000, og er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Fylkeskommune har den største eigardelen, på 20,78 %, medan Ålesund kommune sin eigardel er 9,19 %. Stordal sin eigardel er 1,01%.

Selskapet sitt føremål er å:

"Arbeide for at arkivmateriale frå medlemene eller slikt materiale som desse tek ansvar for, blir teke vare på og gjort tilgjengeleg for offentleg bruk, forskning og andre administrative og kulturelle føremål, i samsvar med arkivlova".

Vurdering:

Stordal kommune bør avvente eigarskapskontrollen som skal gjennomførast av Møre og Romsdal fylke. Alternativt kan det fattas vedtak som innspel til plan for selskapskontroll i Møre og Romsdal fylkeskommune, som kan sendast til fylkestinget.

Kommunerevisjonen og kontrollutvalssekretariatet er ikkje kjent med tilhøve som er av ein slik art at Stordal kommune bør setje i verk ein eigen selskapskontroll av Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal.

4.2.3 Sunnmøre Regionråd IKS

Sunnmøre Regionråd IKS vart stifta i slutten av 2011, og er ei samanslåing av dei to

tidlegare regionråda på Søre Sunnmøre og i Ålesundsregionen (ÅRU). Alle kommunar på Sunnmøre er no med i dette interkommunale selskapet, med ein lik eigardel (5,88%). Selskapet sitt føremål er:

"Sunnmøre Regionråd er eit felles organ for deltakarkommunane. Selskapet har som målsetting å bidra til ei positiv utvikling i regionene samla og i deltakarkommunane. Selskapet skal vere ein aktiv regional pådrivar med vekt på regional samfunnsutvikling og næringsutvikling og interkommunalt samarbeid. Selskapet skal drive med regional strategiutvikling, vere ein regional utviklingsaktør og fremje saker som utviklar regionen".

Vurdering:

Revisjon og kontrollutvalsekretariatet er ikkje kjent med tilhøve som krev ein utvida selskapskontroll i form av ein forvaltningsrevisjon. Vurderinga er difor at det er tilstrekkeleg å gjennomføre den lovpålagde eigarskapskontrollen med selskapet. Det er vidare gjort den vurderinga at det er mest rett at eigarskapskontrollen vert gjennomført i regi av Ålesund kommune/Ålesund kontrollutval, sidan selskapet har kontorstad i Ålesund.

4.2.4 Åknes/Tafjord Beredskap IKS

Selskapet vart danna i midten av 2008 og har kontorstad i Stranda kommune. Stranda kommune har den største eigardelen på 34,5 %, medan Stordal kommune sin eigardel er 3,5%. Selskapets føremål er:

Overvaking av ustabile fjellparti, inkludert også å eige, drive og vedlikehalde varslingsystem for skred i alle dei berørte kommunane. Selskapet skal og gje eigarkommunane bistand til utarbeiding av kommunale beredskapsplaner utan særskilt betaling frå deltakarkommunane. Selskapet skal kunne ta på seg oppdrag med å vere eit fullt ut operativt overvakingssenter for skred, både nasjonalt og internasjonalt, herunder ha som mål å vere eit senter for overvaking og varsling med høg internasjonal kompetanse.

Vurdering:

Etter revisjonen og kontrollutvalsekretariatet si vurdering bør Stordal kommune avvente eigarskapskontrollen som skal gjennomførast av Stranda kommune. Alternativt kan det fattast vedtak som kan oversendast til Stranda kommunestyre.

4.3 Andre selskapsformer

Interkommunale samarbeid kan også organiserast etter kommunelova § 27. Stordal kommune er per i dag ikkje medeigar i samarbeid som er organisert etter kl § 27. Ekommune Sunnmøre er planlagt etablert som eit § 27 samarbeid, med oppstart frå 2013. Dette vil ein kome attende til i seinare rulleringar av planen.

Stordal kommune samarbeider med kommunale foretak i andre kommunar som er organisert etter kommunelova kapittel 11. Stordal kommune samarbeider med to slike selskap i form av tenestekjøp, Ålesund Brannvesen KF og Møre og Romsdal 110-sentral KF.

Ålesund kontrollutval fører tilsyn med desse selskapa på ordinær måte, og kan setje i

gang forvaltningsrevisjon på same måte som for anna kommunal verksemd. Innsynsretten i dette tilfellet er heimla ved § 77 i kommunelova.

I AS og ASA som er deleid av kommunar eller fylkeskommunar har ikkje kontrollutvalet innsyn etter lov.

Stordal kommune er medeigar i følgjande selskap, saman med private investorar. Desse fell utanfor selskapskontrollen.

Selskap	Eigardel
Stordal Alpinsenter AS	26 %
Radio Storfjord AS	10,3 %
Stordal Næringsbygg AS	83,33 %

5. Gjennomføring og rapportering av kontrollen

5.1 Gjennomføring

Kontrollutvalet vurderer årleg omfanget av selskapskontrollar og kva for kontrollar som skal gjennomførast med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. Utvalet kan, i den grad utvalet finn det naudsynt, be om at aktuelle selskap oversender relevante dokument. Kontrollutvalet kan gjere endringar i planen, dersom føresetnadene skulle endre seg. Selskapskontrollen vert gjennomført av Komrev3 IKS, Sunnmøre kontrollutvalsekretariat (IKS), eller den/dei som kontrollutvalet måtte avgjere. Kontrollar i selskap som har fleire eigarkommunar bør i størst mogleg grad koordinerast.

5.2 Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll vert sendt til kontrollutvalet. Etter kontrollutvalet si handsaming vert rapporten sendt kommunestyret.

Kontrollutvalet rapporterer om gjennomførte selskapskontrollar og resultatet av desse i sin årsrapport som vert lagt fram for kommunestyret. Dersom kontrollutvalet gjer endringar i plan for selskapskontroll, skal dette gå fram av årsrapporten frå kontrollutvalet.

5.3 Prioriteringar i denne planperioden

5.3.1 Generelt

Ved prioritering av selskapskontroll kan følgjande kriterier vere relevante i samband med risiko- og vesentlegheitsvurderingar:

- Selskapet sitt tenestetilbod til innbyggjarane
- Selskapet sitt samfunnsmessige ansvar
- Kommunen sin eigardel
- Økonomisk vinst- og tapspotensial

- Kommunen sitt motiv for eigarskapet

5.3.2 Prioritering av selskapskontrollar

I oversynet nedanfor er det gjort framlegg om kontrollar ut frå dei opplysningane som ligg føre. Valet byggjer på risiko- og vesentlegheitsvurderingar. Der det er fleire kommunar som har eigarinteresser i dei same selskapa, er det lagt opp til at det vert gjennomført koordinerte kontrollar i desse selskapa i regi av kontrollutvalet i kontorstad-kommunen.

Det skal i inneverande planperiode [2012-2016] gjennomførast selskapskontroll i følgjande selskap:

- Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (ÅRIM). Det er aktuelt å vurdere ein eller fleire forvaltningsrevisjonar, i tillegg til den obligatoriske eigarskapskontrollen. Selskapskontrollen vert felles med Ålesund som den største eigaren. Ålesund kontrollutval konkretiserer kva som spesifikt bør undersøkjast.
- Sunnmøre Regionråd IKS. Eigarskapskontroll i regi av Ålesund kommune/Ålesund kontrollutval.
- Interkommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS. Eigarskapskontroll i regi av Møre og Romsdal fylke sitt kontrollutval/fylkestinget.
- Åknes/Tafjord Beredskap IKS. Eigarskapskontroll i regi av Stranda kommune/Stranda kontrollutval.
- Ørskog Energi AS. Eigarskapskontroll i regi av Skodje kommune/Skodje kontrollutval.

KOMREV3 IKS **3**
KOMMUNEREVISJONEN

KOMREV3 IKS er et interkommunalt revisjonsselskap, etablert 01.01.1994. Selskapet har ansvar for revisjon av kommunene Giske, Haram, Midsund, Norddal, Sandøy, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Ørskog og Ålesund.

Selskapet leverer tjenester som finansiell revisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og rådgiving. Det blir rapportert til den enkelte kommune sitt kontrollutvalg og kommunestyre/bystyre.

Hovedkontor for selskapet er Lerstadvegen 545 i Ålesund kommune.

KOMREV3 IKS
Postboks 7734 Spjelkavik
6022 ÅLESUND
Tlf. 70172150 – Fax 70172151 – E-post: komrev3@komrev3.no
Org.nr. 971562587

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Stordal kommune

Dato: 18.02.2013

**SAK 03/13
PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – STORDAL KOMMUNE**

Som vedlegg følger:

- Plan for forvaltningsrevisjon - Stordal kommune

Forvaltningsrevisjon er i forskrift om revisjon § 7 første ledd definert som systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknadar ut frå kommunestyret sine vedtak og føresetnader, herunder om:

- a) Ressursar blir brukt til å løyse oppgåver i samsvar med vedtak og føresetnader
- b) Ressursbruk og verkemiddel er effektive i forhold til måla som er sett
- c) Regelverket blir etterlevd
- d) Styringsverktøy og verkemiddel er tenlege
- e) Grunnlaget for vedtak i politiske organ samsvarar med offentlege utgreiingskrav
- f) Resultata i tenesteproduksjonen er i tråd med føresetnadane og om resultata er nådd

Forvaltningsrevisjon er med andre ord meint å vere ein reiskap for det øvste politiske organet i samband med å føre tilsyn og kontroll med forvaltninga og dei resultata som blir oppnådd.

Avleia seier desse punkta noko om kva forvaltningsrevisjon bør halde fokus mot. Fokuset bør vere å sikre tenlege styringssystem som igjen sikrar ei målretta og kostnadseffektiv drift. Det sentrale ved forvaltningsrevisjon, er vurderingar om resultata er i tråd med vedtak og føresetnader. I denne forstand er den resultatorientert, og ikkje avgrensa til undersøkingar av økonomi. Ein slik forvaltningsrevisjon er i stor grad ei evalueringa av kommunen si administrative leiing med vektlegging av tema som organisasjonen sitt kontrollmiljø, risikovurderingar, interne kontrollaktivitetar og tilsyn med desse.

I samanheng med dei siste endringane i kommunelova knytt til internt tilsyn og kontroll, §§ 74-81, vart det laga nye forskrifter til § 77 (kontrollutval) og § 78 (revisjon).

I forskrift om kontrollutval § 10 første ledd vart kontrollutvalet pålagt å lage ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon minst ein gong i valperioden, og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Andre setning første ledd krev at

kommunestyret sjølv vedtek denne planen, medan kontrollutvalet kan gjere endringar i planperioden etter delegering.

Andre ledd krev at kommunen identifiserar behovet for forvaltningsrevisjon i dei ulike kommunale verksemdene med utgangspunkt i ei *overordna analyse* basert på *risiko- og vesentlighetsvurderingar*.

Planverket skal vere basert på ei overordna analyse med det føremål å skaffe fram relevant og nødvendig informasjon slik at kontrollutvalet kan legge ein plan over kva for teneste- og temaområde som har behov for ein systematisk gjennomgang. I lovforarbeidet vart det sagt at analysen skal vere overordna og heilskapleg, samt gjennomført på kort tid med ein beskjeden ressursinnsats. Analysen er sett på som internt arbeidspapir som kan haldast unna offentlegheit.

I kraft av å ha det overordna tilsynsansvar i kommunen, kan kommunestyret gi instruksar om igangsetting av prosjekt. I mangel av slike avgjer kontrollutvalet sjølv områda som skal vere gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kravet om at kommunestyret sjølv skal vedta innhald og omfang av forvaltningsrevisjon er knytt til ein intensjon om at kommunestyret bør ha ei aktiv og bestemmende rolle. Det at kommunestyret har ein rett til å gi detaljerte instruksar er likevel ikkje det same som ei plikt. Om kommunestyret legg opp til ein omfattande bruk av instruksar bryt ein med intensjonen bak det å opprette eit utval der forvaltningsrevisjon er ei viktig arbeidsoppgåve.

Oppgåvene til kontrollutvalet med forvaltningsrevisjon følgjer av kapittel 5 i forskrift om kontrollutval, §§ 9-12. I § 9 er det presisert at:

”Kontrollutvalget skal påse at komunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel.”

Kjerneoppgåvene til kontrollutvalet i samband med forvaltningsrevisjon er:

- Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, § 10.
- Rapportar om forvaltningsrevisjon, § 11.
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapportar, § 12.

Den type av revisjonstenester som forvaltningsrevisjon sorterar under, har både nasjonalt og internasjonalt endra seg mykje dei siste åra. Eit risikobasert utgangspunkt for val av prosjekt er ei tilnærming som sikrar god og nyttig revisjon. Av den grunn stiller forskrifta krav om val av prosjekt basert på *risiko- og vesentlighetsvurderingar*.

Plan for forvaltningsrevisjon skal bygge på dei prinsippa som regelverket føreset og det er gjennomført spørreundersøkingar med tanke på å finne dei mest optimale revisjonsområda.

Det blir vist til plandokumentet.

På bakgrunn av ovanståande legg ein saka fram for kommunestyret med forslag om slik

innstilling :

Det blir teke sikte på 1 eventuelt 2 forvaltningsrevisjonar i valperioden. Tema for desse blir:

1. Kvalitet/saksutgreingar/oppfølging av politiske vedtak
2. IKT – internkontroll

Kontrollutvalet får delegert mynde til å vedta eit meir spesifisert prosjektinnhald innanfor kvart enkelt tema som kommunestyret gjer vedtak om.

Harald Rogne
dagleg leiar

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Stordal kommune

Dato: 18.02.2013

**SAK 04/13
OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK**

Kontrollutvalet har i fleire saker hatt oppe til drøfting oppfølging av politiske vedtak. Sist temaet var oppe var i sak 13/12. Det låg føre ei skriftleg udatert orientering frå rådmannen.

Rådmannen opplyste vidare i møtet at vedtak om ein reguleringsplan ikkje var følgd opp. Det same gjaldt vedtak om utarbeiding av eigarskapsmeldingar og utgreiing relatert til overtaking av eit vassverk. Forøvrig opplyste rådmannen at restansen vedkomande oppfølging av politiske saker var lav.

På bakgrunn av det som var førelagt fatta kontrollutvalet slikt samrøystes vedtak:

- 1. Kontrollutvalet ber om ein statusrapport for restansar på oppfølging av politiske vedtak.*
- 2. Kontrollutvalet tek forøvrig saka til orientering.*

På bakgrunn av dette vedtaket blir rådmannen bedt om å gjere greie for korleis saka no står.

Harald Rogne
dagleg leiar

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stordal kommune

Dato: 18.02.2013

SAK 05/13
OM REGLEMENT – JF. TIDLEGARE VEDTAK

I sak 15/12 – gjennomgang/bruk av reglement var temaet behandla og følgjande reglement var oversendt til kontrollutvalet:

- Reglar for fullført sakshandsaming i Stordal kommune
- Reglement for sakshandsaming i Stordal kommune

Reglementa var av eldre dato. Endringar i t.d. kommunelova og ny offentleglov er ikkje innarbeidd i reglementa.

Det vart stilt spørsmål om det nye permisjonsreglementet var ferdig. Rådmannen opplyste at det var behandla i administrasjonsutvalet i april 2012, men at det pr. dato ikkje er ferdig behandla. Det vart stilt spørsmål om utkastet til nytt permisjonsreglement hadde blitt praktisert før endeleg godkjenning. Til det opplyste rådmannen at det er det eksisterande/vedtekne permisjonsreglement som er gjeldande.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak var som følgjer:

Kontrollutvalet oppmodar rådmannen om å få ajourført og ferdigstilt reglar for fullført saksbehandling, reglement for saksbehandling og permisjonsreglementet.

I ettertid har det blitt lagt fram nytt permisjonsreglement. Når det gjeld reglar for fullført saksbehandling og reglement for saksbehandling er det ønskjeleg med ein statusrapport.

Harald Rogne
dagleg leiar

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stordal kommune

Dato: 18.02.2013

SAK 06/13
ORIENTERING OM REGELENDRINGAR

Som vedlegg følgjer:

- eINFO 13/1

Saka blir lagt fram til orientering.

Harald Rogne
dagleg leiar

eINFO 13/1 – Lov- og forskriftsendringer for styrket egenkontroll

Rett før jul ble det fastsatt en rekke lov- og forskriftsendringer med relevans for egenkontrollen i kommunal sektor. Endringene er i hovedsak en oppfølging av rapporten «85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane» fra desember 2009, jf. [eINFO 09/25](#). Endringene var på [høring](#) (forslag til endringer i kommunelova og enkelte andre lover (egenkontrollen i kommunane m.m)) i 2011. NKRFs [høringsuttalelse](#) av 11. september 2011 omhandlet også ulike forhold som KRD ikke hadde fulgt opp.

I pkt. 1 nedenfor følger en tematisk gjennomgang av lovendringene (i *kursiv*) med utfyllende kommentarer (innrykket). Forskriftsendringene (i *kursiv*) blir gjennomgått og kommentert (innrykket) i pkt. 2.

1. Lovendringer

I tillegg til kommuneloven berører de omtalte endringene IKS-loven og hvitvaskingsloven. De ble vedtatt av Stortinget 11. desember 2012 ([lovvedtak 33 \(2012-2013\)](#)). Endringene i kommuneloven § 50 nr. 1 andre punktum og IKS-loven § 22 andre ledd andre punktum trer i kraft fra 1. januar 2014. For de øvrige endringene er det foreløpig ikke bestemt noe tidspunkt for ikrafttredelse.

1.1 Kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalg

§ 17 nr. 2 tredje punktum skal lyde:

Når det er avgjort at valg som nevnt i første og annet punktum er gyldige, foretas valg av formannskap eller fylkesutvalg, ordfører eller fylkesordfører, varaordførere og *kontrollutvalg* for den nye valgperioden.

Endringen innebærer et krav om at kommunestyret må velge kontrollutvalget på sitt konstituerende møte (jf. tilråding 1).

§ 17 nr. 3 første punktum skal lyde:

Kommunestyre og fylkesting, formannskap, fylkesutvalg og *kontrollutvalg* trer i funksjon fra det konstituerende møte.

Endringen slår fast at det nyvalgte kontrollutvalget trer i funksjon fra det konstituerende møtet i kommunestyret (jf. tilråding 1).

§ 77 nr. 2 skal lyde:

Utelukket fra valg er ordfører, fylkesordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap og fylkesutvalg, medlem og varamedlem av kommunal eller fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet, medlem av kommuneråd eller fylkesråd, *medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og fylkestingskomité etter § 10 a* og ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Norges Kommunerevisorforbund
– på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vik
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Web: www.nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 1450.12.70424

Endringen innebærer ikke et nytt unntak fra valg til kontrollutvalget, jf. koml. § 10 a nr. 2. Tilføyelsen er pedagogisk motivert og medfører at alle unntakene for valg til kontrollutvalget nå er samlet i én bestemmelse i kommuneloven (jf. tilråding 6).

§ 77 nr. 8 blir oppheva.

Nåværende nr. 9 til nr. 11 blir nr. 8 til nr. 10.

(8. Kontrollutvalgets møter holdes for lukkede dører dersom ikke utvalget selv har bestemt noe annet. Dersom møtet holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.)

Endringer medfører at møtene i kontrollutvalget som hovedregel blir åpne, og at kommunelovens saksbehandlingsregler for folkevalgte organer i kap. 6 også blir gjeldende for kontrollutvalget (jf. tilråding 8).

1.2 Kommunelovens økonomibestemmelser

§ 48 nr. 5 andre punktum skal lyde:

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre *betryggende kontroll* og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunene skal i årsberetningen redegjøre for arbeidet med intern kontroll i virksomheten. Kommunal- og regionaldepartementet foreslo opprinnelig ikke å lovfeste et slikt krav, men etter høringsrunden fremmet departementet likevel forslag om det for Stortinget (jf. tilråding 25 og 26).

§ 50 nr. 1 skal lyde:

Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk. *Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvare rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.* Det kan kun tas opp lån til tiltak som er ført opp i årsbudsjettet.

Lovendringen har sammenheng med omleggingen av regnskapsføringen av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer, som fra 2014 skal inntektsføres i investeringsregnskapet, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3 åttende ledd. Fra samme tid blir dermed låneadgangen begrenset til å omfatte kommunens netto anskaffelseskost.

§ 50 nr. 7 bokstav b blir oppheva.

Nåværende bokstav c blir bokstav b.

(b. Kommunens eller fylkeskommunens likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter nr. 5, skal være gjort opp senest når årsregnskapet³ fastsettes. Når kommunestyret eller fylkestinget vedtar at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende den maksimale periode for inndekning av underskuddet.)

Avdragsbestemmelsene knyttet til likviditetslån blir dermed opphevet. Dette er begrunnet i at bestemmelsen er overflødig da lovbestemmelsene om økonomisk balanse og kravet til likviditetsstyring i kommuneloven § 52 er tilstrekkelig til å sikre de hensyn bestemmelsen var ment å ivareta. Adgangen til å ta opp likviditetslån etter § 50 nr. 5 berøres imidlertid ikke av denne lovendringen.

1.3 Kommunelovens bestemmelser om kommunale foretak

§ 29 nr. 4 skal lyde:

Bestemmelsene gjelder ikke for kommunale eller fylkeskommunale foretak, jf. kapittel 11. Bestemmelsene i §§ 30 nr. 4, 31 og 31 a og 36 til 38 a kommer likevel til anvendelse.

Endringen innebærer at kommunelovens hovedregler om åpne møter og ev. lukking av møter også blir gjort gjeldende for styremøter i foretakene.

§ 65 nr. 3 andre punktum skal lyde:

Et flertall av de ansatte ved foretaket kan kreve at inntil en femtedel av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Endringen er ment å harmonisere ordlyden i tråd med annen tilsvarende lovgivning.

§ 68 nr. 5 blir oppheva.

Nåværende nr. 6 til nr. 9 blir nr. 5 til nr. 8.

(5. Styrets møter holdes for lukkede dører dersom ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet i vedtektene. Dersom styrets møter holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 gjelder tilsvarende.)

Denne endringen henger sammen med endringen i § 29 nr. 4 foran.

§ 71 nr. 2 skal lyde:

Daglig leder skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at det er gjenstand for betryggende kontroll.

Endringen er ment som en presisering av gjeldende rett når det gjelder daglig leders helhetlige ansvar for den interne kontrollen i foretaket (jf. tilråding 36).

1.4 Kommunelovens bestemmelser om selskapskontroll

Overskrifta til § 80 skal lyde:

§ 80 Innsyn og undersøkelser i selskaper

Overskriften er endret for å dekke paragrafens innhold (jf. tilråding 67).

§ 80 første ledd skal lyde:

I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrever etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Endringen medfører at virkeområdet utvides til også å omfatte egne rettssubjekter organisert som interkommunalt samarbeid etter koml. § 27. Det samme gjelder for aksjeselskaper heleid direkte og/eller indirekte av kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper (jf. tilråding 66).

1.5 Lov om interkommunale selskaper

§ 18 tredje ledd blir oppheva.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

(Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er budsjettet ikke endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommuneloven § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet.)

Vilkåret om at budsjettet for IKS dersom det forutsetter tilskudd fra deltakerne ikke er endelig før deltakerkommunenes årsbudsjett er fastsatt, oppheves. Dette er begrunnet med at kravet om budsjettendringer etter § 19 ivaretar dette behovet.

§ 20 første ledd siste punktum skal lyde:

I økonomiplanen skal det inngå en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i planperioden.

§ 20 siste ledd blir oppheva.

(Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om økonomiplanens innhold.)

Endringene i § 20 innebærer at kravet til å opplyse om garantiansvar blir opphevet for å bringe bestemmelsen i samsvar med garantiforbudet i § 22. Videre oppheves forskriftshjemmelen for økonomiplan. Noen slik forskrift er ikke gitt. Endringene får dermed ingen praktisk betydning.

§ 21 første ledd andre punktum blir oppheva.

(Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra forbudet.)

Muligheten til å dispensere fra forbudet mot å bruke inntekter ved salg av anleggsmidler til driftsformål oppheves for å harmonisere IKS-loven med kommuneloven.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Lån, garantier og finansiell risiko

Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak.

Selskapet kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk, og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selskapet kan ta opp likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet.

Dersom en av deltakerne er underlagt reglene i kommuneloven § 60, skal selskapets vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av departementet.

Selskapets samlede lånegjeld etter andre ledd første punktum skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte.

Selskapets likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter andre ledd tredje punktum skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende inndekningsperioden.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Selskapet skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Avtale i strid med bestemmelsene i første, tredje og sjette ledd er ugyldig.

Bestemmelsene om låneopptak og avdrag på lån er i stor grad harmonisert med tilsvarende bestemmelser i kommuneloven § 50, med unntak av adgangen til bruk av lånefond. Lovgiver har likevel funnet grunn til at bestemmelsene om avdrag på likviditetslån skal videreføres for IKS.

§ 27 skal lyde:

§ 27 Selskapets regnskap

Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Det kan i selskapsavtalen bestemmes at selskapet i stedet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper. *Selskapet har bokføringsplikt etter bokføringsloven.*

Regnskapet og årsberetningen fastsettes av representantskapet. *Styret fremlegger forslag til årsregnskap og årsberetning.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om årsregnskapet for interkommunale selskaper.

Lovendringene slår fast at IKS har bokføringsplikt etter bokføringsloven. Det vil også omfatte bokføringsforskriften, herunder eventuelle relevante bransjekrav i forskriften kapittel 8. Videre slås det fast at det er selskapets styre som er ansvarlig for å avlegge årsregnskap og årsberetning. Endelig er forskriftshjemmelen endret til å omfatte både regnskapsavleggelse etter regnskapsloven og etter kommunale regnskapsprinsipper.

Det forventes at endringene i IKS-loven følges opp med endringer i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper.

1.6 Hvitvaskingsloven

§ 4 andre ledd nr. 1 skal lyde:

1. statsautoriserte og registrerte revisorer, samt revisor som er ansvarlig for revisjon av regnskapet for kommune eller fylkeskommune, samt for kommunalt og fylkeskommunalt foretak, i samsvar med nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner § 78 nr. 8,

Endringen medfører at oppdragsansvarlige regnskapsrevisorer etter kommuneloven får samme plikter etter hvitvaskingsloven (jf. §§ 17 og 18) som statsautoriserte og registrerte revisorer (jf. tilråding 82). NKRF fikk ikke gjennomslag for sitt syn om at dette også bør gjelde for oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer.

2. Forskriftsendringer

Alle forskriftsendringene ble fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 6. desember 2012 og trådte i kraft fra 1. januar 2013.

2.1 Kontrollutvalgsforskriften

§ 4 første ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. *Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukket møte i kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme, i forskrift eller for ett enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget.*

Denne endringen medfører at kontrollutvalget som hovedregel har rett til å være til stede i kommunens folkevalgte organer.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. *Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger,*

med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

For å sikre at planen for gjennomføring av selskapskontroll bygger på et faglig grunnlag medfører denne endringen at det, som for forvaltningsrevisjon, stilles krav om at planen skal baseres på en overordnet analyse.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. *Det samme gjelder medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.*

Ordlyden i den første setningen slår fast på prinsipielt grunnlag at sekretariatet skal være uavhengig. Den siste setningen slår fast at verken medlemmer i kontrollutvalget eller kommunestyret i den aktuelle kommunen kan utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget (jf. tilråding 11).

2.2 Revisjonsforskriften

§ 4 fjerde ledd blir opphevet.

(Kontrollutvalget skal ha kopi av brev med påpekninger etter annet ledd.)

Endringen er begrunnet med at den sto i direkte motstrid til annet ledd i samme paragraf. Den inngikk for øvrig ikke i den foran nevnte høringen.

§ 11 tredje ledd blir opphevet.

(Departementet kan gi dispensasjon fra kravet i første og annet ledd.)

Endringen medfører at departementet ikke lenger kan dispensere fra kravene til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor (jf. tilråding 42). Underhånden har KRD opplyst at gyldigheten av dispensasjoner som gjaldt ved årsskiftet ikke påvirkes av endringen.

Oslo/Lillehammer, 10. januar 2013
Norges Kommunerevisorforbund

Bjørn Bråthen
Seniorrådgiver

Knut Erik Lie
Seniorrådgiver